

Codi: 104703  
Crèdits: 6  
Caràcter: FORMACIÓ BÀSICA  
Matèria: TEORIA  
Curs: SEGON  
Semestre: PRIMER  
Equip docent: Núria F. Rius & Ester Jordana  
Hores de dedicació: 150h  
Hores lectives: 75h  
Hores autònomes: 75h

## DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de formació bàsica i de metodologia teòrica, entenent la teoria com un camp obert per a la conceptualització i problematització. L'objectiu general de la matèria és treballar capes i nivells variats i heterogenis entorn a l'espai, l'objecte i la imatge que adquireixin sentit en l'itinerari personal de l'estudiant com a investigador en arts i dissenys. En les dues assignatures que componen la matèria, es tractaran i entrecreuaran fonaments i línies teòriques històricament rellevants al voltant dels tres conceptes clau amb l'objectiu de confrontar-ho amb pràctiques, discursos i teories actuals; s'analitzaran els mecanismes a partir dels quals l'espai, l'objecte i la imatge operen i activen la seva capacitat comunicativa; es treballarà, de forma articulada amb la pròpia pràctica de l'estudiant, la lectura crítica-interpretativa i posicionada de textos teòrics; s'exercitarà l'escriptura, com a eina de reflexió, en les seves diferents fases de treball i recursos.

Assignatures de la matèria:

ESPAI, OBJECTE I IMATGE: PROCESSOS DE SIGNIFICACIÓ

ESPAI, OBJECTE I IMATGE: VISIONS TRANSVERSALS

## ESPAI, OBJECTE I IMATGE: PROCESSOS DE SIGNIFICACIÓ.

*Espai, Objecte i Imatge: processos de significació* forma part de les assignatures de l'Àrea de Teoria de segon curs que treballen els processos de conceptualització i primeres aproximacions a la investigació en arts i dissenys. Aquesta assignatura aborda els processos de significació de l'espai, de l'objecte i de la imatge des d'una aproximació analítica i crítica. El plantejament interrelaciona espai, objecte i imatge des de la desconstrucció de les perspectives disciplinàries heretades. Es tracten de forma rellevant les relacions de saber i de poder que hi ha en tot rerefons contextual, històric i situat. El mapa de continguts de l'assignatura es proposa com un índex obert de problemes, de forma d'abordar-los i de resoldre'ls. L'assignatura aborda aquestes qüestions des de tres eixos: elaboració conceptual, exercicis pràctics i treball de textos.

## OBJECTIUS

Genèrics:

- Conèixer i adquirir eines i recursos teòrics i conceptuals per tal d'endegar i desenvolupar processos d'exploració en el camp de les arts i els dissenys.
- Desenvolupar una actitud oberta davant dels problemes o qüestions a tractar, així com exercitar dinàmiques col·laboratives i participatives a l'aula.

Instrumentals:

- Treballar els textos a partir de la lectura interessada i col·laborativa.
- Desenvolupar la capacitat d'extreure informació rellevant dels textos i saber elaborar-los en un context determinat.
- Adquirir eines per a la recerca d'informació en funció de les necessitats de l'exercici pràctic a treballar.
- Aprendre a organitzar informació a partir de recursos escrits i gràfics (mapes conceptuals i altres).
- Consolidar processos d'estructuració d'idees en textos de producció pròpia.

De continguts:

- Conèixer i comprendre els fonaments teòrics i conceptuals de l'espai, l'objecte i la imatge.
- Reconèixer les línies teòriques més rellevants en els estudis i investigacions al voltant de l'espai, l'objecte i la imatge.
- Comprendre el caire dinàmic i holístic dels espais, objectes i imatges quan es mostren en contextos pràctics: producció, mediacions tècniques i tecnològiques, ús i consum, contextos i condicions socioculturals.

## COMPETÈNCIES

E02. Analitzar i relacionar teories, conceptes i sabers de les diverses àrees de coneixement (socials, científiques, de les arts i dels dissenys).

E03. Llegir, escriure i parlar de forma posicionada i crítica en i des dels entorns de treball de les arts i els dissenys, i emprar aquests recursos com un factor de construcció personal.

E06. Assenyalar i descriure vincles entre teoria i experiència en el treball propi a partir de l'acotació de problemes i evidències en el context sociocultural i de la proposta d'hipòtesi.

# ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

## COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

- T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.
- T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.
- T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.
- T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.
- T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

## RESULTATS D'APRENTATGE

- RA1 (E02.14). Posicionar-se davant els referents teòrics.
- RA2 (E02.15). Reconèixer els fonaments conceptuals i discursius de les teories de l'objecte, l'espai i la imatge.
- RA3 (E02.16). Articular i confrontar els processos de significació de l'objecte, l'espai i la imatge.
- RA4 (E03.15). Llegir de forma posicionada.
- RA5 (E03.16). Practicar registres i metodologies d'escriptura argumentativa.
- RA6 (E06.1). Elaborar preguntes clau.
- RA7 (E06.2). Utilitzar mapes conceptuals i criteris d'organització de la informació.

## RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

- T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.
- T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.
- T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.
- T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.
- T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.
- T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.
- T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.
- T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.
- T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

## CONTINGUTS

1. Processos de significació de l'espai, l'objecte i la imatge.
2. Mapa disciplinari: línies teòriques més rellevants a l'entorn de l'espai, l'objecte i la imatge.
3. Desconstrucció transdisciplinària dels objectes d'estudi. Factors d'interrelació: la dimensió visual de l'espai i l'objecte, la dimensió objectual de l'espai i la imatge, la dimensió espacial de la imatge i l'objecte.
4. Conceptes en la pràctica: exercicis d'anàlisi en contextos dinàmics.
5. Càpsula tècnica 1: Tècniques per a una lectura significativa, interessada i crítica.
6. Càpsula tècnica 2: Explorar i acotar: eines per a la recerca d'informació.

RA: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

## METODOLOGIA

L'assignatura es planteja a partir de tres eixos metodològics. Un eix conceptual i teòric per tal d'assenyar fonaments en relació a l'espai, l'objecte i la imatge. Un eix instrumental basat en la lectura i treball de textos significatius, així com en la producció de textos propis. Un eix pràctic basat en l'anàlisi d'espais, objectes i imatges en contextos determinats, i on es posa en acció l'aparell conceptual treballat. És rellevant la disposició de l'alumne/a a prendre part activa en la construcció i elaboració dels continguts de l'assignatura.

## ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h  
Hores activitats dirigides: 52,5h (35%)  
Hores activitats supervisades: 15h (10%)  
Hores aprenentatge autònom: 75h (50%)  
Hores activitats d'avaluació: 7,5h (5%)

### Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: a l'inici de cada sessió l'equip docent planteja les qüestions a desenvolupar, a partir d'explicacions orals, suports audiovisuals i de preguntes al grup classe.

# ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Resultats d'aprenentatge: 1, 2, 3, 6.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: posades en comú dels materials treballats; recerca, tractament i organització de la informació a l'aula; exercicis de lectura interessada i col·laborativa i de treball dels conceptes i arguments extrets del material textual; elaboració i discussió de mapes conceptuals; producció de textos a l'aula.

Resultats d'aprenentatge: 4, 5, 6, 7.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: lectura, treball de textos i elaboració de registres de lectura pautats; exercicis de recerca i organització d'informació; producció de textos segons pautes i orientacions establertes.

Resultats d'aprenentatge: 3, 4, 5, 7.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: l'avaluació consta de tres elements principals: (1) un treball continu amb textos i materials, tant des del treball autònom com a l'aula; (2) participació i implicació amb les dinàmiques d'aula; (3) un treball d'investigació i producció textual amb seguiment al llarg de diverses sessions.

Resultats d'aprenentatge:

## SISTEMA D'AVALUACIÓ

En l'avaluació es té en compte: els coneixements i resultats d'aprenentatge mínims per tal d'assolir les competències de l'assignatura; a partir d'aquests mínims, avaluem els itineraris individuals i formes de compromís i implicació en les propostes realitzades.

### SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (40%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

## ACTIVITATS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ PARCIALS

Activitat d'avaluació 1:

Elaboració setmanal de registres de lectura (10 en total) que habiliten dinàmiques d'aula. 40%.

Cal lliurar un mínim de 7 registres per poder optar a l'avaluació global de l'assignatura. Els registres es lliuren en paper i en el termini assenyalat. En cas de no lliurament, els registres no són recuperables per la seva vinculació en les dinàmiques d'aula.

Activitat d'avaluació 2:

Participació i intervenció en les dinàmiques d'aula. 20%.

Activitat d'avaluació 3:

Exercicis d'exploració i recerca amb producció de textos. Activitat individual i grupal. 40%.

## RECUPERACIÓ

Criteris per poder optar a les proves de recuperació del mes de juliol:

1. Tenir una nota final de l'assignatura d'entre 4,00 i 4,99 (queda exclosa la voluntat de pujar nota)
2. Haver entregat el 100% dels exercicis i dels treballs durant el període lectiu i avaluatiu de l'assignatura
3. Haver assistit a l'assignatura en un 75%

BIBLIOGRAFIA

- AHMED, S. Happy Objects. GREGG, M., SEIGWORTH, G. (comp.). *The Affect Theory Reader*. Durham, NC: Duke UP, 2010.
- ALBET, A., BENACH, N. (eds). *Doreen Massey: un sentido global del lugar*. Barcelona: Icària, 2012.
- BAUDRILLARD, J. *El sistema de los objetos*. Madrid: S. XXI, 2010.6
- BOSERMAN, C. et al., La materia contraataca: una tentativa objetológica. *Obra digital*. 2015, nº 9, pp. 80-97.
- BOURDIEU, P. *Sobre la televisión*. Barcelona: Anagrama, 2005.
- BREA, J. L. *Las tres eras de la imagen. Imagen-Materia, Film, E-Image*. Barcelona: Akal, 2010.
- BUITRAGO, A. *Arquitecturas de la mirada*. Alcalá de Henares: Universidad de Alcalá de Henares, 2009.
- CASETTI, F. *Teorías del cine*. Cátedra: Madrid, 2010
- DEBRAY, R. *Vida y muerte de la imagen. Historia de la mirada en Occidente*. Barcelona: Paidós, 1994.
- DIDI-HUBERMAN, G. Cuando las imágenes tocan lo real. [Recurs electrònic]. Barcelona: Macba, 2008. En línia: [goo.gl/DQLCirr](http://goo.gl/DQLCirr)
- EDWARDS, E., HART, J. *Photographs. Objects. Histories. On the Materiality of Images*. London, New York: Routledge, 2004.
- FERNÁNDEZ, Roberto. El pueblo silencioso O las dificultades y desafíos de una historia de los objetos. *Registros*. Mar del Plata. 2012, 8, nº 8, p. 2-16.
- FRANCALANCI, E. *Estética de los objetos*. Madrid: Machado, 2010.
- LEFEBVRE, H. *La producción del espacio*. Madrid, Capitán Swing, 2013.
- LÖW, M. The social construction of space and gender. *European Journal of Women's Studies*. 2006, Vol. 13, nº 2, p. 119-133.
- RAMON, E., JORDANA, E. Entre hegemonía y crítica: pensar el diseño como transformación. *Interface Politics*. 1st International Conference. Barcelona: GREDITS, 2016.
- ZUNZUNEGUI, S. *Pensar la imagen*. Madrid: Cátedra, Universidad del País Vasco, 1989.

Es facilitaran altres referències bibliogràfiques en el curs de l'assignatura.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1

Sessió conjunta. Presentació de l'assignatura. Activitat d'aula: pluja d'idees a partir d'un cas i elaboració comuna del primer mapa conceptual.

Sessions 2 a 7

- Processos de significació de l'espai, l'objecte i la imatge.  
- Mapa disciplinari: línies teòriques més rellevants a l'entorn de l'espai, l'objecte i la imatge.  
- Desconstrucció transdisciplinària dels objectes d'estudi.  
Factors d'interrelació: la dimensió visual de l'espai i l'objecte, la dimensió objectual de l'espai i la imatge, la dimensió espacial de la imatge i l'objecte.

Treball continu, autònom i supervisat, de textos.

Conceptes en la pràctica: exercicis d'anàlisi en contextos dinàmics.

Càpsula tècnica 1: Tècniques per a una lectura significativa, interessada i crítica.

Sessió 8

Sessió conjunta. Seguiment individual dels processos de treball i aprenentatge.

Sessions 9 a 14

Conceptes en la pràctica: exercicis d'anàlisi en contextos dinàmics.

Exercicis de recerca i producció de textos. Treball individual i grupal.

Treball continu, autònom i supervisat, de textos.

Càpsula tècnica 2: Explorar i acotar: eines per a la recerca d'informació.

Sessions 15 i 16

Tutories individuals

Sessió 17

JUNTA D'AVALUACIÓ DOCENT PER CURSOS (no lectiu)

Sessió 18

SESSIÓ DE TANCAMENT: Tancament de l'assignatura mitjançant entrevistes individuals.